

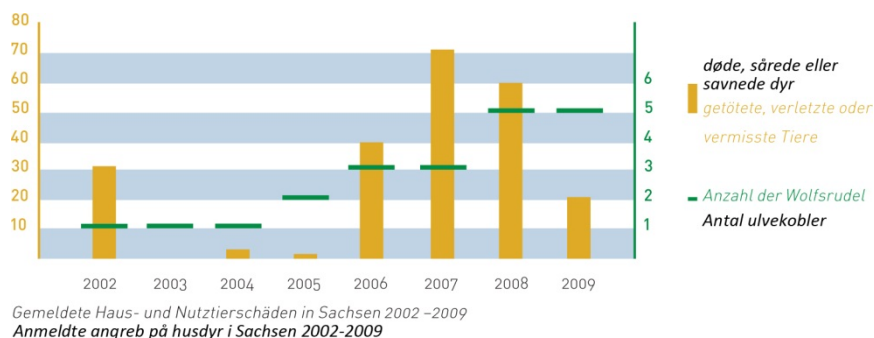
Ulve og får i Lausitz

Afsnit fra "Mit Wölfen leben: Informationen für Jäger, Förster und Tierhalter in Sachsen und Brandenburg". Kluth, G. & I. Reinhardt 2011, s. 51-57, Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft, Freistaat Sachsen.

Oversat af Jeppe Have Rasmussen

Siden 2002 er det flere gange sket ulveangreb på husdyr, fremfor alt på får og geder. I løbet af knap otte år er der i den del af Lausitz, der ligger i Sachsen i Tyskland (hvor dette materiale stammer fra), blevet registeret 60 angreb involverende 231 dræbte, sårede eller forsvundne dyr. I den statistik blev både de tilfælde, hvor det var bevist, at ulven var den skyldige, såvel som tilfælde, hvor ulven ikke kunne udelukkes, medtaget.

Indtil 2007 steg antallet af angreb parallelt med, at ulvenes antal og udbredelse voksede, men fra 2008 faldt tallet igen. Dette skete på trods af, at der siden 2008 har været fem faste ulveflokkede i området. Hovedårsagen til denne positive vending er formodentlig den bedre information til ejerne af husdyrene og den statslige finansielle støtte til beskyttelse af dyrene, herunder til køb af elhegn. På denne måde kunne der de fleste steder etableres et minimumsniveau til beskyttelse af dyrene. I Sachsen kræves det, at der er et vist niveau af beskyttelse af husdyrene, for at landmanden kan få erstatning for eventuelle tab til ulvene.

Husdyrene i områder, hvor ulveflokkede lige er kommet til, er særlig i fare, da landmændene her ikke har nået at indstille sig på, at ulvene er til stede. Derfor er det vigtigt at udbrede kendskabet til, hvad man kan gøre for at beskytte husdyrene, også i områder hvor ulven endnu ikke er nået til. Hermed kan dyreejerne nå at forberede sig, inden ulveflokkene etablerer sig fast.

Der er ikke noget middel, der kan beskytte husdyrene 100 procent, men alle dyreejere kan dog gøre meget for at undgå ulveangreb på sine husdyr. Det følgende afsnit beskriver forholdsregler mod ulve, som har vist sig at være effektive.

Effektive forholdsmidler

Hegn

I Lausitz er det meget udbredt med elnethegn omkring marker med får. Ved korrekt brug er det en smertefuld barriere for ulven. I modsætning til hunde hopper ulve helst ikke over forhindringer; de vil hellere prøve at komme ned under forhindringen. Derfor er det vigtigt, at elhegn omkring får og geder går langt ned mod jorden. Hegnets nederste tråd skal være stram, ikke være mere end 20 cm over jorden, og have godt med strøm i sig (mindst 2500

volt). Elhegnet skal gerne have 5 tråde, og det er vigtigt, at det altid virker optimalt: Ulve som først en gang har kunnet passere et elhegn, der ikke er korrekt sat op, vil sandsynligvis hurtigt lære også at kunne passere et korrekt opsat elhegn. Bruges indhegningen også om natten, er det vigtigt, at der er god plads til husdyrene. Er der ikke plads nok, vil der være risiko for, at husdyrene går i panik og bryder ud af indhegningen, når et rovdyr nærmer sig hegnet. For at kunne få erstatning, kræves det i Sachsen, at elhegnet er mindst 90 cm højt, men erfaringer fra andre europæiske lande viser dog, at en højde på 110 cm er anbefalelsesværdig. Desuden kan den optiske profil af det elektriske hegn forstærkes ved at sætte brede plastikstrimler i det. Dette kan især anbefales, hvis der ikke samtidigt bruges hunde til beskyttelse af husdyrene. Ifølge erfaringerne fra andre lande, kan det også anbefales at bruge trådhegn (uden el) med mindst 120 cm højde og med fast afslutning mod jorden.

Jordafslutning ved hegn uden strøm

Ved hegn uden strøm (som f.eks. trådhegn) anbefales det at sikre sig, at ulvene ikke kan kravle under hegnet. Dette kan gøres ved at have et mindst 100 cm bredt stykke trådhegn til at ligge fladt på jorden væk fra marken. Denne del af hegnet skal naturligvis være gjort fast til den lodrette del af hegnet, så ulven ikke kan klemme sig igennem. Alternativt kan man sætte strømførende tråd (mindst 2500 volt) på trådhegnet i en højde på ikke mere end 20 cm fra jorden.

Elnethegn

Jordafslutning ved hegn uden strøm

Ved benyttelse af hegn til beskyttelse af husdyr bør man huske følgende:

- Tjek hegnet funktionsdygtighed hver dag.
- Eventuelle grøfter og (ræve)gange skal også tages med i afhegningen. Ulvene kommer hurtigt til at kende deres omgivelser, så de vil nemt kunne huske eventuelle smuthuller.
- Ved elhegn skal man sørge for god jordforbindelse for at sikre en tilstrækkelig strømstyrke, også i tørkeperioder.
- Elhegn bør ikke stå slukket, selvom husdyrene ikke er på marken. Ulvene vil i givet fald lære, hvordan man passerer dem.
- Elhegn må ikke være slappe, men være stramt hængt op, og mindstehøjden foreskrevet tidligere skal overholdes.
- Hegnet må ikke stå tæt på højere liggende grund, så ulven kan hoppe over.
- Hvis der ikke er noget passende hegn til beskyttelse, bør husdyrene tilbringe natten i stald eller i en beskyttet indhegning.
- Lægning bør foregå i stald eller under observation.

"Flutterband"

I de områder, hvor enkelte ulve lærer at springe over elhegnet, kan det være nyttigt at opsætte tråde over elhegnet med brede bånd af plastik påmonteret ("flutterband"). Det er ikke nødvendigt at gøre trådene strømførende, da det kun er ment som en optisk barriere, som ulven ikke vil springe igennem.

"Flatterband"

Fårehund

Fårehunde

En af de ældste beskyttelsesmetoder af husdyrene er brugen af fårehunde. Hvor de mindre og adrætte fårehunde traditionelt har til opgave at samle fårene og drive dem i den retning, hundens ejer ønsker, har de større og tunge fårehunde traditionelt haft rollen med at beskytte fårene mod ulven. Den type hund bliver typisk sat sammen med fårene allerede i en meget ung alder, så de betragter fårene (eller gederne) som deres familie og vil beskytte dem, som var det deres familie. De vil oftest være hos fårene dag og nat, og mange af racerne har også ret stor optisk lighed med fårene. Den type hunde er meget effektiv beskyttelse mod ulve, men indtil de i halvanden- til toårsalderen er klar til deres opgave, kræves det, at dyreejeren holder opsigt med flokken og beskytter den på anden måde. Der bør være mindst to fårehunde per fåreflok. Om der er brug for flere end to hunde afhænger af størrelsen af flokken og størrelsen af marken, hvor husdyrene tilbringer natten. Er marken så stor, at fåreflokken deler sig for natten, bør der også være flere hunde til at dække hele området. I Sachsen og Brandenburg er allerede adskillige hyrder i gang med at opdrætte og træne hunde til beskyttelse af får. Hundene stammer fra anerkendte forældrehunde fra Schweiz og Frankrig og bliver brugt sideløbende med elhegnene. Gode fårehunde beskytter ikke kun fårene mod ulve, men også mod strejfende hunde, indtrængende mennesker, vildsvin og andet vildt, der kan ødelægge hegn omkring marken. Erfaringen fra andre lande i Europa er, at hunde i fællesskab med brugen af elhegn giver den absolut bedste beskyttelse mod ulve.

Strimlehegn

Som kortfristet overgangsløsning kan et strimlehegn bruges som beskyttelse mod ulve. Det består af en snor med dertil hæftede strimler af stof eller plastik, der spændes udenom den truede fårefloks mark. Da strimlerne bevæger sig i vinden og derved fremstår som en uigennemtrængelig barriere for ulven, tør de ikke bevæge sig gennem den. For at ulvene ikke vænner sig til strimlerne og lærer, at man nemt kan trænge gennem dem, bør det dog kun benyttes et par dage, indtil man har en mere langsigtet løsning klar.

Strimlehegn